Dosarul nr.3-2205/2023
2-23117224-12-3-11082023-1

HOTĂRÎRE
În numele Legii

15 aprilie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău sediul Centru
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Cazacu Grigorii
grefier Roman Anastasia

judecînd în ședință publică cauza civilă în procedura contenciosului administrativ intentată de către *****a reprezentată de avocatul Pavlov Victor împotriva Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău, terț ***** privind anularea deciziei nr. ***** din 19.07.2023 cu privire la stabilirea programului de întrevederi cu copilul ***** d.n. *****,

a c o n s t a t a t :

Argumentele participanților la proces.

*****a reprezentată de avocatul Pavlov Victor a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău, terț ***** privind anularea deciziei nr. ***** din 19.07.2023 cu privire la stabilirea programului de întrevederi cu copilul ***** d.n. *****.

În susținerea cererii de chemare în judecată, menționează că în fapt, la data de 19.07.2023 de către Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului (în continuare DPDC) sect. Rîșcani a fost emisă decizia nr. ***** cu privire la stabilirea programului de întrevederi cu copilul minor *****, d.n. *****:

1. Se aprobă următorul program de întrevederi pentru copilul *****, d.n. *****, cu tata, cet. *****u; - în zilele de sâmbătă, ale săptămânilor impare ale anului (conform Organizaţiei Internaţionale de Standardizare), tatăl va lua copilul de la domiciliul acestuia (mun. Chişinău, str. *****ap. *****), la ora 10:00 şi îl va conduce înapoi duminică, la ora 20:00;

2. Mama va asigura comunicarea zilnică a copilului cu tatăl în intervalul orelor 19:00-20:00 (prin intermediul tehnologiilor informaţionale sau prin alte mijloace);

3. În timpul aflării copilului la tată, acesta va asigura comunicarea cu mama în intervalul orelor 19:00-20:00 (prin intermediul tehnologiilor informaţionale sau prin alte mijloace);

4 Ambii părinţi se vor anunţa reciproc, preventiv, într-un interval de termen rezonabil, cu privire la întârzieri/reţineri ale întrevederilor;

5. Se atrage atenţia părinţilor asupra inadmisibilităţii încălcării dreptului legal al copilului de a comunica nestingherit cu părintele care locuieşte separat şi cu membrii familiei extinse;

6. Se atenţionează părinţii că, pe perioada întrevederilor, trebuie să respecte regimul de alimentare şi igienă a copilului şi că poartă responsabilitate pentru sănătatea acestuia;

7. Se atenţionează părinţii să nu creeze situaţii de conflict în prezenta copilului, să nu monteze copilul negativ unul împotriva celuilalt şi să se comporte respectuos unul cu altul şi respectiv cu copilul, astfel ca să nu perturbeze echilibrul psihic şi starea sufletească a acestuia;

Susține că în cadrul examinării cererii pârâtului privind stabilirea programului de întrevederi, reclamanta, argument, a solicitat să fie amânată examinarea cererii pe un termen de 3 luni, sau, în alternativă, întrevederile să fie de scurtă durată şi în prezenţa ambilor părinţi. Tot aici, comisia a recomandat părinţilor să frecventeze un psiholog, ales de comun acord, pentru conciliere.

Indică că toate solicitările şi probele anexate au fost respinse de comise, ca rezultat fiind emisă decizia nr *****.

Relevă că cu decizia nominalizată, *****a a făcut cunoştinţă la data de 24.07.2023.

Nefiind de acord cu decizia, la aceiaşi dată ***** a depus o cerere prealabilă prin care a solicitat, revizuirea deciziei.

Drept răspuns la cererea prealabilă DPDC sect. Rîşcani a fost emis răspunsul nr. ***** din 31.07.2023 prin care a fost respinsă cererea depusă de *****, fiind lăsat fără modificări decizia nr. *****.

Consideră răspunsul prezentat şi decizia privind programul de întrevederi emise cu încălcarea legislaţiei în vigoare şi contrare intereselor primare ale copilului minor *****

Invocă că hotărârea de stabilire a domiciliului copilului minor********** cu mama sa ***** a devenit definitivă şi executorie la data de 07.04.2022, prin pronunţarea Deciziei Curţii de ape, şi irevocabilă la data de 06.07.2022, prin pronunţarea încheierii Curții Supreme de Justiție.

Menționează că debitorul *****u a refuzat executarea benevolă a hotărârii judecătoreşti. Fiind în repetate rânduri somat despre necesitatea executării hotărîrii de transmitere a copilului minor ultimul refuza categoric, astfel împiedicând buna desfăşurare a acţiunilor executorului.

Prin urmare la data de 19.06.2023 executorul judecătoresc Guţu Svetlana, a executat silit hotărârea sus nominalizată şi a transmis copilul minor ***** mamei sale *****a.

Susține că în perioada executării hotărârii judecătoreşti, a fost stabilit un grafic de întrevederi a mamei cu copilul*****, însă din motive independente de voinţa ei, fiind permanent împiedicată de *****u, acel grafic nu a fost respectat, mai mult pe acel caz în cadrul din procedurii de executare din data de 19.06.2023, *****u a dat dovadă de un comportament neadecvat şi agresiv, fapt prin care a supus unui stres emoţional copilul minor *****. Declară că în urma acestor acţiuni *****a a fost nevoită să se adreseze mai multor specialişti pentru remedierea stării psihologice a copilului, în această perioadă copilul a fost depistat de specialişti cu diverse devieri psihologice, iar una din recomandări era de a face o pauză în comunicarea cu tata şi bunica.

Menționează că odată cu reintegrarea în familie copilul minor *****, dădea dovadă de o cuminecare activă şi pozitivă cu fraţii şi surorile, precum şi cu mama sa *****a, deseori comunica cu tatăl său prin reţelele de socializare, însă niciodată nu manifesta dorinţa de a se întoarce să locuiască cu tatăl, iar uneori chiar categoric refuza că comunice cu el prin intermediul reţelelor de socializare cu tata şi bunica.

Invocă că un caz care urmează a fi relatat a avut loc la data de 07.07.2023, când *****u, abuziv şi fără a preveni, a dat buzna în automobilul lui *****a de unde la răpit pe *****, manifestând un comportament isteric prin ce, iarăşi a suspus stresului emoţional copilul minor *****, fiind solicitată prezenţa colaboratorilor de poliţie, ultimul, după negocieri îndelungate, a transmis copilul mamei.

Invocă că la moment acces caz este în examinare la Inspectoratul de Poliție Buiucani. Respectând graficul de întrevedere şi potrivit Deciziei nr. 42/1 din 27.07.2023, *****a a transmis la datat de 29.07.2023 copilul lui *****, care a fost condus înapoi la data de 0.07.2023 ora 20:00 și imediat s-a simţit schimbarea radicală a comportamentului copilului*****, fiind evident influenţat. Deseori spunea că *****nu este mama lui, că surorile nu sunt surorile lui şi că tata ia spus că el aici este temporar şi că în scurt timp îl va lua de aici.

Susține că o situaţie similară sa întâmplat şi la data de 06.08.2023, când revenind de la *****,***** refuză categoric să comunice şi spunând că nu o iubeşte pe mama.

Menționează că în urma evaluării psihologice efectuate de către expertul judiciar Ala Bulgaru sau constat:

1. Minorul ***** a.n. ***** prezintă elemente de alienare din partea tatălui (manipulări în vederea înstrăinării copilului de mama), acestea fiind identificate prin fonul psiho-emoţional trist al copilului, sentiment de valoare scăzută, anxietăţi, inhibare, supărări nefondate lansate în adresa mamei.

2. Minorul ***** a.n. ***** este ataşat faţă de ambii părinţi, însă pe motivul intervenţiilor de alienare parentală a sa din partea tatălui, prezintă atitudini ambivalenţe faţă de ambii părinţii. Astfel, este cert faptul că *****u a încălcat vădit dispoziţiile Deciziei nr. ***** din 19.07.2023, iar menţinerea în continuare a depoziţiilor acestei decizii are un impact ireversibil asupra sănătăţii şi integrităţii psihologice a copilului *****. Consider necesar şi oportun de a limita la maxim comunicarea minorului ***** cu tatăl său *****, iar acest fapt poate fi atins doar prun anularea deciziei.

Mai mult indică că la emiterea deciziei instanţa emitentă nu a indicat motivele concrete care stau la stabilirea programului de întrevederi. Mai mult prin răspunsul la cererea prealabilă nu a făcut o claritate, invocând argumente tipizate şi sterile.

Susține că atît în cadrul şedinţelor comisiei, atât şi în răspunsul la cererea prealabilă DPDC a recomandat insistent ca părinţii să urmeze şedinţe de conciliere a relaţiilor părinte-părinte. Tot atunci a fost identificat şi un specialist unde urmau să fie realizate aceste şedinţe, iar la moment la vizitele programate sa prezentat doar *****a, *****u refuzând şi ignorând şedinţele prestabilite.

Afirmă că conform art. 30 din Codul administrativ, autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege. Autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situaţiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situaţii în care, în condiţiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

Indică că în acord cu art. 165 din Codul administrativ, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiţiei. Daca autoritatea publică nu soluţionează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului. Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul

administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiţiei. Nulitatea unui act administrativ individual poate fi invocată şi fără obligaţia de a respecta un termen.

Conform art. 206 din Codul administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui. act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ). Acţiunea în constatare prezumă existenţa unui interes îndreptăţit pentru constatarea solicitată. Acţiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul îşi poate sau şi-ar putea revendica drepturile printr-o altă acţiune prevăzută la alin. (1), cu excepţia situaţiei când se urmăreşte constatarea nulităţii unui act administrativ individual sau normativ.

Declară că în conformitate cu art. 225 alin. (1)-(2) din Codul administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege. Apărarea reţine că până la emiterea actului administrativ contestat, cazul nu a fost examinat complex de către membrii Comisiei pentru protecţia drepturilor copilului: nu au fost audiaţi ambii părinţi pe marginea relaţiile părinte-copil, studiate particularităţile de vârstă şi necesităţile speciale ale copilului, precum şi influenţele negative asupra dezvoltării copilului.

Apărarea reţine că, principiul interesului superior al copilului reprezintă mesajul fundamental al Convenţiei internaţionale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea lui - o obligaţie de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

Declară conform art. 52 alin. (1) Codul Familiei, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu buneii, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. în cazul când părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

Potrivit art. 17 din Legea nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, copilul separat de un părinte sau de ambii părinţi, care locuieşte in Republica Moldova sau în oricare altă ţară, are dreptul să întreţină relaţii personale şi contacte directe regulate cu cei doi părinţi ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

Indică că în conformitate cu art. 58 alin. (1) Codul Familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat. Art. 18 alin. (1) din Legea nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, legiferează că, ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rând de interesele acestuia.

Potrivit art. 60 alin. (1), (2) şi alin.(4) Codul Familiei, părinţii au dreptul şi sânt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane. Litigiile dintre părinţi privind educaţia şi instruirea copiilor se soluţionează de către autoritatea tutelară locală, iar decizia acesteia poate fi atacată pe cale judecătorească. Autoritatea tutelară locală recomandă părinţilor să se adreseze unui mediator pentru soluţionarea litigiului.

Potrivit art. 32 din Codul administrativ, procedura administrativă se structurează astfel încât participanţii să poată înţelege fiecare etapă a procedurii. Dacă este necesară contribuţia unui participant, acestuia i se comunică neîntârziat, într-un limbaj clar şi uşor de înţeles, acţiunile care trebuie întreprinse.

Indică că în condiţiile legii, autorităţile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate. în conformitate cu art. 38 din Codul administrativ, înaintea fiecărei decizii judecătoreşti pe fond, participanţilor la proces li se oferă posibilitatea de a-şi expune punctul de vedere. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanţă de judecată independentă, imparţială şi instituită prin lege. în acest scop, instanţa de judecată este obligată să dispună toate măsurile permise de lege şi să asigure desfăşurarea cu celeritate a procesului.

Susține că în corespundere cu art. 94 din Codul administrativ, înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele şi circumstanţele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

Declară că potrivit art. 118 din Codul administrativ, motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. în motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii.

Conform art. 137 din Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale. Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă întrun caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

Menționează că în consonanţă cu art. 141 din Codul administrativ, un act administrativ individual este nul dacă conţine un viciu deosebit de grav şi acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanţelor care se iau în considerare.

Relevă că în acest sens, verificând legalitatea actului administrativ a Direcţiei pentru Protecţia Drepturilor Copilului, sub aspectul corespunderii cu exigenţele instituite de Codul administrativ, se constată următoarele: actul administrativ a fost adoptat în lipsa iniţierii unei proceduri administrative şi. cercetării din oficiu a faptelor, actul administrativ a fost emis de către autoritatea publică cu încălcarea dreptului discreţionar,actul a fost adoptat cu încălcarea dreptului de a fi audiat, precum şi în lipsa motivării, actul a fost adoptat cu încălcarea dreptului ambilor părinţi de a-şi educa copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat, precum şi dreptul copilului separat de un părinte să întreţină relaţii personale şi contacte directe regulate cu cei doi părinţi ai săi.

Susține că în conformitate cu prevederile art. 69 alin. (1) Cod Administrativ, procedura administrativă se iniţiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă iniţiată din oficiu începe odată cu efectuarea primei acţiuni procedurale, iar cea iniţiată la cerere se consideră iniţiată din momentul depunerii cererii. Totodată potrivit art. 70 alin. (1) Cod iniţiază o procedură administrativă din publică informează în scris participanţii decursul unui termen rezonabil.

Prin urmare solicită *****a reprezentată de avocatul Pavlov Victor împotriva Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău, terț ***** anularea deciziei nr. ***** din 19.07.2023 cu privire la stabilirea programului de întrevederi cu copilul ***** d.n. *****.

Instanța de judecată a întreprins măsuri legale de citare a părților.

În ședința de judecată avocatul Pavlov Victor în interesele reclamantei *****a, reiterînd circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, a solicitat admiterea integrală a acțiunii.

În ședința de judecată reprezentantul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău a depus referință, solicitînd respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În ședința de judecată avocatul Barbăneagră Sergiu în interesele terțului a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În ședința de judecată terțul ***** a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Competența jurisdicțională material-teritorială. Condițiile de admisibilitate.

Analizând substanța și natura actului administrativ contestat, precum și luând în considerare localizarea sediului autorității publice care a desfășurat activitatea administrativă contestată, în virtutea art. 191 alin. (1) și art. 196 din Codul administrativ se constată competența materială și teritorială a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) în examinarea acțiunii de contencios administrativ dedusă judecății.

De asemenea, exigențele legale cu privire la admisibilitatea acțiunii au fost respectate de către reclamant, în special condițiile ce vizează termenul de înaintare a acțiunii în contencios administrativ și procedurii prealabile reglementate de art. 162-169, 189, 208, 209 din Codul administrativ.

Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ.

Verificând acțiunile întreprinse de reclamantă în promovarea drepturilor și intereselor lor legitime, în corelare cu cadrul legal abordat supra, instanța de judecată constată cu certitudine că aceasta a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni.

Primo, *decizia Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani nr. ***** din 19.07.2023 cu privire la stabilirea programului de întrevederi cu copilul ***** d.n. *****,* reprezintă act administrativ individual defavorabil în accepțiunea art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, prin urmare este susceptibil controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ.

Secundo, cu referire la procedura prealabilă, instanța remarcă că, acesta a fost respectată de către reclamant.

Tertio, în acțiunea de contencios administrativ și în cadrul ședințelor de judecată, partea reclamantă a revendicat încălcarea, prin activitatea administrativă efectuată de către autoritatea publică pârâtă, a unor drepturi în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Quatro, totodată, **nu** există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; **nu** există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată **nu** se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept. La fel, acțiunea de contencios administrativ corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și a fost depusă de o persoană împuternicită.

În acest sens, temeiuri de inadmisibilitate nu au fost identificate de către instanța de judecată, ceea ce impune incursiunea în fondul cauzei deferite judecății.

Aprecierea instanței de judecată. Cadrul normativ pertinent.

Audiind explicațiile părților, analizând cumulul probelor prezentate, sub aspectul admiterii sau respingerii cererii înaintate, în raport cu specificul pricinii, instanța de judecată consideră că, acțiunea urmează a fi *respinsă,* din următoarele considerente.

În conformitate cu ***art. 2 alin. (2) din Codul administrativ***, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În concordanță cu ***art. 3 din Codul administrativ***, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

În corespundere cu ***art. 6 din Codul administrativ***, procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condiţiilor, pregătirea şi încheierea unui contract administrativ sau examinarea condiţiilor, pregătirea şi întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părţi ale procedurii administrative.

În conformitate cu ***art. 10 alin. (1) din Codul administrativ***, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a

produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit ***art. 11 din Codul administrativ***, actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia.

Un act administrativ de acordare periodică a prestaţiilor materiale sau băneşti este un act administrativ individual prin care o astfel de prestaţie se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.

În acord cu ***art. 16 din Codul administrativ***, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Conform ***art. 21 din Codul administrativ***, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

În consonanță cu ***art. 22 din Codul administrativ***, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

Conform ***art. 30 din Codul administrativ***, autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege. Autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situaţiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situaţii în care, în condiţiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

În acord cu ***art. 165 din Codul administrativ***, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiţiei. Daca autoritatea publică nu soluţionează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului.

Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiţiei.

Nulitatea unui act administrativ individual poate fi invocată şi fără obligaţia de a respecta un termen.

Conform ***art. 206 din Codul administrativ***, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare);

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare);

d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau

e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

Acţiunea în constatare prezumă existenţa unui interes îndreptăţit pentru constatarea solicitată. Acţiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul îşi poate sau şi-ar putea revendica drepturile printr-o altă acţiune prevăzută la alin.(1), cu excepţia situaţiei când se urmăreşte constatarea nulităţii unui act administrativ individual sau normativ.

În conformitate cu ***art. 225 alin. (1)-(2) din Codul administrativ***, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Circumstanțele de fapt ale cauzei.

Prin urmare, instanța audiind explicațiile părților, analizînd materialele cauzei, reține că *****u cu *****a s-au aflat în concubinaj, în care a fost conceput copilul minor ***** născut la *****, în municipiul Chişinău, Republica Moldova, fapt confirmat prin certificatul de naştere nr.*****.

Astfel, cazul copilului**********, a ajuns în vizorul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului (în continuare DPDC) sect. Rîşcani la data de 20.06.2023, când tata copilului, cet. *****, s-a adresat către Direcţie cu o cerere privind întocmirea programului de întrevederi cu copilul.

Ca urmare, s-a deschis dosar administrativ şi s-a iniţiat desfăşurarea procedurii de examinare cu privire la elaborarea programului de întrevedere a copilului********** cu tata. Or, conform prevederilor art. 52 alin. (1) al Codului Familiei: „Copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu bunei, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul cînd părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei”, la fel şi potrivit art. 17 din Legea nr. 338 din 15.12.1994, privind drepturile copilului, care expres stipulează că: „copilul separat de un părinte sau de ambii părinţi, care locuiesc în Republica Moldova sau în oricare altă ţară are dreptul să întreţină relaţii personale şi contacte directe regulate cu cei doi părinţi ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui”. Astfel, în scopul examinării petiţiei din 20.06.2023, urmărind interesul copilului de a beneficia de grija ambilor părinţi, pentru data de 06.07.2023 ora 14:00 a fost fixată şedinţa Comisiei pentru Protecţia Copilului din cadrul DPDC sect. Rîşcani, în cadrul căreia terțul *****u şi-a susţinut

cererea depusă, iar reclamanta la şedinţa respectivă nu s-a prezentat, motivând că s-a îmbolnăvit copilul mai mic (ataşând şi confirmările medicale în acest sens).

Ulterior şedinţei Comisiei, la data de 07.07.2023, fiind invitată, mama împreună cu copilul********** s-au prezentat în incinta Direcţiei la discuţia cu psihologul în vederea consultării opiniei minorului referitor la întrevederile cu părintele separat de acesta şi referitor la observarea ataşamentului faţă de tată. În baza celor relatate de copil, ultimul locuieşte cu mama şi cu fraţii săi. Legătura afectivă între copil şi mamă este în curs de stabilire.În raport cu tata,***** manifestă un ataşament puternic, datorat faptului că l-a crescut şi educat.

O altă şedinţă a Comisiei a fost numită pentru data de 12.07.2023, în cadrul căreia s-a prezentat ambii părinţi, expunându-se la caz şi fiecare susţinându-şi poziţia, de asemenea fiind relatat membrilor Comisiei că urmează să mai ataşeze careva probe la dosarul administrativ, fapt pentru care a fost fixată o altă şedinţă pentru data 19.07.2023.

În rezultat, la data de 19.07.2023 de către Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului (în continuare DPDC) sect. Rîşcani a fost emisă decizia nr. ***** cu privire la stabilirea programului de întrevederi cu copilul minor *****, d.n. *****:

1. Se aprobă următorul program de întrevederi pentru copilul *****, d.n. *****, cu tata, cet. *****u; - în zilele de sâmbătă, ale săptămânilor impare ale anului (conform Organizaţiei Internaţionale de Standardizare), tatăl va lua copilul de la domiciliul acestuia (mun. Chişinău, str. *****ap. *****), la ora 10:00 şi îl va conduce înapoi duminică, la ora 20:00;

2. Mama va asigura comunicarea zilnică a copilului cu tatăl în intervalul orelor 19^{00}-20^{00} (prin intermediul tehnologiilor informaţionale sau prin alte mijloace);

3. În timpul aflării copilului la tată, acesta va asigura comunicarea cu mama în intervalul orelor 19^{00}-20^{00} (prin intermediul tehnologiilor informaţionale sau prin alte mijloace);

4. Ambii părinţi se vor anunţa reciproc, preventiv, într-un interval de termen rezonabil, cu privire la întârzieri/reţineri ale întrevederilor;

5. Se atrage atenţia părinţilor asupra inadmisibilităţii încălcării dreptului legal al copilului de a comunica nestingherit cu părintele care locuieşte separat şi cu membrii familiei extinse;

6. Se atenţionează părinţii că, pe perioada întrevederilor, trebuie să respecte regimul de alimentare şi igienă a copilului şi că poartă responsabilitate pentru sănătatea acestuia;

7. Se atenţionează părinţii să nu creeze situaţii de conflict în prezenta copilului, să nu monteze copilul negativ unul împotriva celuilalt şi să se comporte respectuos unul cu altul şi respectiv cu copilul, astfel ca să nu perturbeze echilibrul psihic şi starea sufletească a acestuia;

Nefiind de acord cu decizia, la aceiaşi dată reclamanta ***** a depus o cerere prealabilă prin care a solicitat, revizuirea deciziei.

În rezultat prin răspunsul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîşcani nr. ***** din 31.07.2023 a fost respinsă cererea depusă de *****, fiind lăsat fără modificări decizia nr. *****.

Prin urmare instanța reține că, principiul interesului superior al copilului reprezintă mesajul fundamental al Convenţiei internaţionale cu privire la drepturile copilului, în vigoare

pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea lui – o obligaţie de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

Conform art. 3 alin. (1) din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului, în toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială publice sau private, de instanţele judecătoreşti, autorităţile administrative sau organele legislative, interesele copilului vor prevala.

Art. 18 alin. (1) din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului, prevede că, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali.

Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Conform art. 52 alin.(1) Codul Familiei, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu bunei, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul cînd părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

Potrivit art. 17 din Legea nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, copilul separat de un părinte sau de ambii părinţi, care locuieşte în Republica Moldova sau în oricare altă ţară, are dreptul să întreţină relaţii personale şi contacte directe regulate cu cei doi părinţi ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

În conformitate cu art. 58 alin. (1) Codul Familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

Art. 18 alin.(1) din Legea nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, legiferează că, ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rând de interesele acestuia.

Potrivit art. 60 alin.(1), (2) și alin.(4) Codul Familiei, părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane. Litigiile dintre părinţi privind educaţia şi instruirea copiilor se soluţionează de către autoritatea tutelară locală, iar decizia acesteia poate fi atacată pe cale judecătorească. Autoritatea tutelară locală recomandă părinţilor să se adreseze unui mediator pentru soluţionarea litigiului.

Conform art. 57^2 lit. a) Codul Familiei, autorităţile tutelare sunt autoritatea tutelară teritorială – secţiile/direcţiile asistenţă socială şi protecţie a familiei/Direcţia municipală pentru protecţia copilului Chişinău.

În conformitate cu art.64 alin.(1) - (2^1) Codul Familiei, părintele care locuieşte împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil şi celălalt părinte care locuieşte separat, cu excepţia cazurilor cînd comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică şi psihică. Părinţii au dreptul să încheie un acord privind exercitarea drepturilor părinteşti de către părintele care locuieşte separat de copil. Litigiile apărute se soluţionează de către autoritatea tutelară teritorială, care stabileşte un program de întrevederi, iar decizia acesteia poate fi atacată în instanţa judecătorească, care va emite hotărîrea respectivă.

Părinţii pot, din iniţiativă proprie sau la recomandarea autorităţii tutelare teritoriale, să se adreseze unui mediator pentru soluţionarea litigiului.

La stabilirea programului de întrevederi se ţine cont de ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, de vârsta copilului şi frecventarea studiilor/participarea la activităţi extraşcolare de către acesta, de calităţile morale ale părinţilor, de relaţiile dintre copil şi fiecare părinte, de proximitatea domiciliului părintelui care locuieşte separat de copil, astfel încât drepturile părinteşti să fie exercitate într-un mod echitabil.

În acest sens, verificând legalitatea deciziei nr. ***** din 19.07.2023 cu privire la stabilirea programului de întrevederi cu copilul ***** d.n. *****, sub aspectul corespunderii cu exigențele instituite de Codul administrativ, instanța constată că actul administrativ a fost adoptat în rezultatul inițierii unei proceduri administrative și cercetării din oficiu a faptelor, a fost emis de către autoritatea publică cu respectarea dreptului discreționar, este motivat, totodată actul a fost adoptat cu respectarea dreptului ambilor părinți de a-și educa copilul conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat, precum și dreptul copilului separat de un părinte să întreţină relaţii personale şi contacte directe regulate cu cei doi părinţi ai săi.

Totodată, referitor la faptul că instanţele de judecată au decis stabilirea domiciliului copilului********** cu mama sa *****, nu poate fi tratat drept un motiv de a nu emite un grafic de întrevederi a copilului cu părintele separat de acesta. Or, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepţia cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului. La fel, copilul are dreptul la educaţie din partea părinţilor, la dezvoltarea capacităţilor intelectuale, la libertatea gândirii şi conştiinţei, la apărarea demnităţii şi onoarei potrivit art. 51 alin. (2) şi (3) din Codul Familiei.

Potrivit ***art. 224 alin.(1) lit. f) din Codul administrativ***, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

În lumina celor menționate, instanța consideră că dezideratele reliefate supra au fost respectate, iar argumentele invocate în suportul acțiunii nu sunt susceptibile să determine anularea deciziei Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău nr. ***** din 19.07.2023 cu privire la stabilirea programului de întrevederi cu copilul ***** d.n. *****.

Prin urmare instanța reține că autoritatea publică pîrîtă și-a exercitat dreptul discreționar conform prevederilor art. 225 alin. (1) și (2) Cod Administrativ în limitele legale prevăzute și conform scopului acordat prin lege, astfel instanța va dispune a respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de *****a reprezentată de avocatul Pavlov Victor împotriva Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău, terț ***** privind anularea deciziei nr. ***** din 19.07.2023 cu privire la stabilirea programului de întrevederi cu copilul ***** d.n. *****.

conform art. art. 224, 225 din Codul Administrativ nr. 116 din 19.07.2018 (în vigoare din 01.04.2019), instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Cererea de chemare în judecată depusă de către *****a reprezentată de avocatul Pavlov Victor împotriva Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău, terț ***** privind anularea deciziei nr. ***** din 19.07.2023 cu privire la stabilirea programului de întrevederi cu copilul ***** d.n. *****, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărîrea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Cazacu Grigorii